

Základní škola Na Radosti, Husova 376/3, 591 01 Žďár nad Sázavou			
01/2022 Př.2	Minimální preventivní program		
Verze: 02	jméno	podpis	datum
Vypracoval:	Alice Svobodová Metodik školní prevence		15.08.2022
Schválil a vydal:	Mgr. Petra Vykydalová Kupková Ředitelka školy		31.08.2022
Pedagogická rada projednala:			22.08.2022
Směrnice nabývá platnosti:			01.09.2022

	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 2 z 17

Obsah

Obsah	2
1. Úvod	3
3. Cíle a principy	5
3.2. Formy rizikového chování žáků, na něž primární prevence cílí:	5
4. Strategie a metody	6
4.1. Vztah průvodce – žák	6
4.2. Skupinová práce	6
4.4. Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny	6
4.5. Komunikace se zákonnými zástupci	7
4.6. Pedagogická diagnostika	7
4.7. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci	7
5. Informační nástěnka	8
6. Organizace a struktura prevence – tým školní prevence	8
7. Základní postupy řešení sociálně patologických jevů	9
7.1 Šikana	9
7.2 Při řešení by se škola měla vyvarovat těchto nevhodných postupů	10
7.3 Krizový plán - Postupy pro vyšetření a řešení šikany	11
7.4 Kyberšikana	12
7.5 Záškoláctví	13
7.6 Krádeže	14
7.7 Vandalismus a ničení cizího majetku	15
7.8 Kouření	15
Kontakty :	16

 ŠKOLA NA RADOSTI	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 3 z 17

1. Úvod

1.1 Minimální preventivní program vychází z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027 (dále jen „národní strategie“).

1.2 Cílem je ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků (dále též „rodiče“) rozvíjet takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, vážit si svého zdraví, umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti. V následujících školních letech je základním principem preventivní strategie na naší škole osvojování zdravého životního stylu a rozvoj dovedností, které vedou žáky k odmítání všech druhů sebepoškozujícího chování, projevů agresivity a porušování zákona. Pouze dítě zdravé, spokojené a sebevědomé má větší šanci odolat negativním vlivům okolí.

2. Charakteristika školy

2.1. Základní škola Na Radosti se nachází ve dvou oddělených pronajatých budovách blízko náměstí Žďáru nad Sázavou.

Prostory využívané 3.trojročím jsou umístěné na adrese Nádražní 66/1 (Poppet). Vstup do budovy je veden z chodníku ulice Nádražní, hospodářský vstup z obslužné komunikace vedené za frontou souvislé zástavby ul. Nádražní. ZŠ využívá 1. poschodí objektu, kde jsou k dispozici třídy, hygienické zázemí pro děti a průvodce a kancelář školy. Bezbariérový přístup do prostor školy nedovoluje technické řešení stavby a vedení školy pohyb osob se zdravotním postižením nepředpokládá. Kapacita tříd určených pro žáky II. stupně je max. 24 žáků, z nich většina je dojíždějících. Škola se otevírá v 7:30 a zamyká v 16:00 (podle mimoškolních aktivit žáků).

První a druhé trojročí využívá pro výuku první poschodí budovy (Yucatan) na ulici Husova 376/3. Vstup do budovy je veden přes zahradu z ulice Husova. Každé trojročí má vlastní šatnu, hygienické zázemí, kuchyňku a výukové prostory, které jsou rozděleny tak, aby odpovídaly výuce. Pro průvodce je k dispozici Kormidelná. Bezbariérový přístup do prostor školy nedovoluje technické řešení stavby a vedení školy pohyb osob se zdravotním postižením nepředpokládá.

Kapacita tříd určených pro žáky I. stupně je max. 24 žáků v každém trojročí, z nich většina je dojíždějících. Škola se otevírá v 7:30 a zamyká v 16:00 (podle mimoškolních aktivit žáků).

Školní družina je v provozu od 7:30 hodin do 16:00 hodin pro žáky I. stupně. Kapacita ŠD je 25 žáků. Provoz školní družiny se řídí samostatně zpracovaným Vnitřním řádem školní družiny.

	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 4 z 17

2.2 Učitelé a vychovatelé zaměstnaní v Základní škole Na Radosti jsou součástí komunity složené také z žáků, rodičů a dalších příznivců školy. Všichni dohromady tvoří jeden tým, klade se veliký důraz na komunikaci mezi všemi stranami, dobré nastavení vztahů a vzájemnou dobrou informovanost o základním dění ve škole. Zaměstnanci komunikují s žáky s respektujícím přístupem a velkou vnímavostí k jejich individuálním potřebám. Jsou ve své práci tvůrčí, nechávají se inspirovat žáky samotnými a jsou otevření alternativním pedagogickým směrům, které ale nepřebírají automaticky ani dogmaticky.

2.3 Výhodou školy je prostředí rodinného typu, v němž se všichni žáci i pedagogové dobře znají, znají se mezi sebou i mnozí rodiče a případné negativní jevy mohou být velmi rychle odhaleny a následně řešeny.

	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 5 z 17

3. Cíle a principy

3.1. Základní škola má v preventivním programu tyto cíle:

- 3.1.1 rozvoj kompetencí žáků a sociálních dovedností (navazování zdravých vztahů s ostatními, umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace)
- 3.1.2 nesrovnávání
- 3.1.3 pozitivní vnímání sebe sama
- 3.1.4 rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita, vůle, přejímání nosných hodnot)
- 3.1.5 rozvoj morálního vědomí a vědomí zodpovědnosti
- 3.1.6 respektování pravidel demokratického řízení, efektivních pravidel vzájemného soužití
- 3.1.7 respekt k lidským právům, skupinovým kulturním odlišnostem, individuálním potřebám a odlišností jednotlivců, odbourávání předsudků a stereotypů
- 3.1.8 vštěpování odpovědnosti za věci veřejné a za stav životního prostředí, podpora hodnot demokratické společnosti
- 3.1.9 zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole
- 3.1.10 vedení žáků k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem
- 3.1.11 vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole
- 3.1.12 svobodný přístup k informacím, jejich vyhledávání z různých informačních zdrojů, práce s informacemi, schopnost je porovnat a na jejich základě formovat vlastní názor a životní postoj
- 3.1.13 poznávání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, sociálních)
- 3.1.14 spolupráce celé školy, všech žáků, průvodců, budování důvěry ve vztahu žák – žák a průvodce – žák
- 3.1.15 otevřená komunikace mezi školou a zákonnými zástupci – otevřenost a důvěra ve vztahu průvodce (škola) – zákonný zástupce
- 3.1.16 spolupráce průvodců v rámci pedagogického týmu
- 3.1.17 propojení školy s dalšími institucemi (odborná pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence)

3.2. Formy rizikového chování žáků, na něž primární prevence cílí:

- 3.2.1 interpersonální agresivní chování – agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedíí, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- 3.2.2 delikventní chování ve vztahu k hmotným statkům – vandalismus, krádeže, sprejerství a další trestné činy a přečiny
- 3.2.3 záškoláctví a neplnění školních povinností
- 3.2.4 závislostní chování – užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- 3.2.5 rizikové sportovní aktivity, prevence úrazů
- 3.2.6 rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- 3.2.7 spektrum poruch příjmu potravy
- 3.2.8 negativní působení sekt
- 3.2.9 sexuální rizikové chování

 ŠKOLA NA RADOSTI	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 6 z 17

4. Strategie a metody

4.1. Vztah průvodce – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi průvodcem a žákem. Žák ví, že se může na průvodce obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Průvodce se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Průvodce získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s jeho rodinou a jejím sociálním prostředím. Při řešení problémů je průvodce otevřen komunikaci s žákem, se zákonným zástupcem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

4.2. Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují ve dvojicích, ve skupinách (stejného věku, ale i napříč ročníky). Průvodce věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí - schopnosti týmové práce, schopnosti řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu), kompetence sociální interakce. Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo diskutovat na základě pravidel diskuse, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

4.3. Projektové vyučování a celoškolní projekty (projektové dny)

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Věkově smíšená skupina umožňuje intenzivní spolupráci žáků napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a starší žáci spolupracují s mladšími a naopak.

4.4. Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od průvodce, který využívá principy formativního hodnocení. Žáci jsou informováni o svém pokroku i dalších možnostech rozvoje. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku, je využívána individuální vztahová norma. Je podporován individuální talent a zájem žáka. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly a zároveň pozitivní vztah k okolnímu světu.

 ŠKOLA NA RADOSTI	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 7 z 17

4.5. Komunikace se zákonnými zástupci

- 4.5.1 Průvodci nabízejí všem zákonným zástupcům možnost individuální konzultace a vyzývají zákonné zástupce, aby tuto možnost využívali. Zákonní zástupci mají možnost navštívit výuku, často se zapojují do výuky i sociálního dění (ve třídě, ve škole, při mimoškolních aktivitách) v rámci svých možností, poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole.
- 4.5.2 Zákonným zástupcům nabízíme pravidelná setkání v rámci rodičovských kaváren (rodiče – průvodci) a tripartitní setkání (zákonní zástupci – průvodci - žák). V případě potřeby se schůzky uskutečňují na základě individuálních žádostí okamžitě.
- 4.5.3 Podněty zákonných zástupců projednává ředitel, pedagogická rada, případně školská rada v rámci své působnosti.
- 4.5.4 Zákonní zástupci, žáci a pedagogové se setkávají na volnočasových aktivitách, dílnách pro děti/žáky i dospělé, při organizování slavností, dnů otevřených dveří, při účasti na vzdělávacích kurzech a kroužcích, dobrovolnické činnosti.

4.6. Pedagogická diagnostika

Průvodce věnuje pozornost žákům, registruje signály o jejich možném problému a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje se zákonnými zástupci, metodikem prevence, výchovným poradcem a externím školním psychologem, kteří se zapojí do diagnostického a poradenského procesu.

4.7. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

- 4.7.1 aktivity pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích
- 4.7.2 projektové dny
- 4.7.3 terénní výuka (výuka v přírodě, kulturní programy) a školní výlety
- 4.7.4 teambuilding – práce se skupinovou dynamikou, adaptační kurzy
- 4.7.5 komunitní kruhy
- 4.7.6 spolupráce s organizacemi zajišťujícími programy a projekty týkající se prevence sociálně patologických jevů a/nebo podpory zdravého (fyzického i psychického) vývoje žáků
- 4.7.7 podpora inkluzivního vzdělávání
- 4.7.8 akce pro žáky, děti, rodiče a zákonné zástupce, které podporují spolupráci rodiny a školy
- 4.7.9 slavnosti v průběhu ročního hospodářsko-kulturního cyklu vycházející z kulturních, lidových a náboženských tradic (martinská, michaelská slavnost, adventní spirála, Vánoce, masopust, vynášení Morany, Velikonoce, otvírání studánek, svatojánská slavnost atp.)

 ŠKOLA NA RADOSTI	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 8 z 17

5. Informační nástěnka

Aktuální informace o dění ve škole dostávají rodiče mailem, prostřednictvím SMS zpráv, přes Messenger nebo Whatsapp, některé jsou sdíleny na Google platformě přístupné zaměstnancům, zákonným zástupcům a žákům. Omezené informace jsou zveřejněny pro širokou veřejnost na webových stránkách školy www.skolanaradosti.cz a na FB Školy Na Radosti.

6. Organizace a struktura prevence – tým školní prevence

- 6.1 Pracovníci zajišťující poradenské služby a prevenci sociálně patologických jevů
Výchovný poradce: Mgr. Petra Vykydalová Kupková
Metodik školní prevence: Alice Svobodová
Externí konzultant (psychologie, psychiatrie): MUDr. Taťjana Horká
- 6.2 Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence školní aktivity v oblasti prevence. Pracují s klimatem třídy a pomáhají v této práci ostatním průvodcům. V případě potřeby se v rámci prevence konfliktů a problémů žáků setkávají s žáky v komunitním kruhu. Aktivně nabízí průvodcům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Setkávají se i s žáky, případně jejich zákonnými zástupci, kteří jsou v některých případech ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí a komunikaci s druhými. Komunikují s pedagogy a sbírají podněty. Průvodci se na výchovného poradce či metodika školní prevence obracejí v případě:
 - 6.2.1 výskytu agresivního chování ve třídě
 - 6.2.2 signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
 - 6.2.3 náhlém i přetrvávajícím neúspěchu v učení
 - 6.2.4 obtížné komunikace, konfliktu s rodiči
 - 6.2.5 porušování pravidel soužití ve škole žákem
 - 6.2.6 krádeží ve třídách
 - 6.2.7 konfliktního či jinak problematického klimatu třídy.
- 6.3 Výchovný poradce a metodik školní prevence provádějí průběžnou diagnostiku žáků a tříd. Navrhují opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s žáky, pedagogem, se zákonnými zástupci. Obrací se na sociální odbor, kurátory v případě podezření na problém v rodině či porušování zákona.
- 6.3 Průvodci se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodika prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuje opatření. Vedoucí trojročí je v kontaktu se

 ŠKOLA NA RADOSTI	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 9 z 17

zákonnými zástupci žáků své třídy prostřednictvím pravidelných či jednorázových konzultací, využívá i další možnosti komunikace (email, mobil).

- 6.4 Ředitel školy sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy.

7. Základní postupy řešení sociálně patologických jevů

7.1 Šikana

Preventivní opatření školy směřují k minimalizaci rizika výskytu šikany. Škola je připravena i na situaci, kdy se přes všechna opatření šikana objeví.

- 7.1.1 Účinná intervence vyžaduje od toho, kdo ji poskytuje, zkušenosti s fungováním skupinové dynamiky a vedením rozhovoru. Školní šikanování má svůj zákonitý vnitřní vývoj. První stadium se v podstatě odehrává v jakékoli skupině. Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy jde o odmítání, nekomunikaci, pomluvy, intriky vůči některému, zpravidla neoblíbenému a nejméně vlivnému členu skupiny. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje. V dalším stadiu dochází ke stupňování manipulací, objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese a ostrakizovaný žák slouží pro odreagování napětí skupiny. Třetí stadium je už klíčové, kdy se vydělí jádro útočníků a systematicky začne šikanovat nejvhodnější oběti. Následně dochází ke zlomu, kdy se šikanování stane nepsaným zákonem a celá skupina se stává krutou. V pátém stadiu se šikanování stane skupinovým programem.
- 7.1.2 Pro volbu způsobu šetření a řešení šikany je zásadní vyhodnocení závažnosti situace. Škola musí **nejprve posoudit a odhadnout závažnost šikany**. Existuje zásadní rozdíl ve vyšetřování a řešení počátečních a pokročilých stádií šikany.
- 7.1.3 Po vyhodnocení závažnosti situace a dále v průběhu celého šetření **škola musí zvažovat, zda je sama kompetentní šikanu šetřit a řešit nebo zdali požádá o pomoc zvenčí** (pedagogicko- psychologickou poradnu, středisko výchovné péče).
- 7.1.4 Metodik školní prevence by měl zvládnout **počáteční šikanu**, tj. první, druhé a někdy i třetí stadium, kdy ještě nalezneme vhodné svědky a žáky ochotné spolupracovat na změně, a kdy ještě ubližování slabším není řízeno jádrem agresorů (struktura postupu je uvedena níže). V případě potřeby se škola obrací na externí odborníky.
- 7.1.5 Při vyšetřování a řešení **pokročilé šikany** se škola obrátí na externí odborníky na šikanu, kteří jsou vybaveni pro řešení třetího, ale i čtvrtého a pátého stadia.
- 7.1.6 Jeden typ pokročilé šikany – **výbuch skupinového násilí**, tzv. školní lynč, je

	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 10 z 17

výjimkou. Zde nelze čekat na odborníka, oběti hrozí těžké poškození zdraví, kromě toho později to již nelze vyšetřit. Z tohoto hlediska musí mít každá škola krizový plán obsahující předem promyšlené kroky, role a úkoly členů týmu (struktura postupu je uvedena níže).

- 7.1.7 Při řešení by měl být kladen akcent na to, že **žák, který je obětí šikany, není jejím viníkem a neměl by tedy být důsledky řešení znevýhodněn**. Je důležité se samotným žákem probrat, co škola může udělat pro to, aby se zase cítil bezpečně.
- 7.1.8 Po celou dobu řešení **škola zajišťuje ochranu informací a informátorů, jasně vyjadřuje negativní postoj k násilí** a ukazuje, že je toto téma považováno za vážné.
- 7.1.9 Součástí řešení pak musí být vždy **nastavení ozdravných mechanismů** pro všechny, kteří se šikany účastnili, a dále pro celou skupinu (třídu). Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina či menšina).
- 7.1.10 Doporučuje se dále **pracovat s agresorem** (vedení k náhledu na vlastní chování, motivy apod.) i **s obětí šikany**. V případě potřeby doporučit zákonnému zástupci péči dítěte v pedagogicko-psychologické poradně, středisku výchovné péče nebo jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

7.2 Při řešení by se škola měla vyvarovat těchto nevhodných postupů

- 7.2.1 přehlížení, bagatelizací agresivního nebo násilného chování
- 7.2.2 odkazování na to, aby si oběť svoji situaci řešila sama, „postavila se jí“
- 7.2.3 nucení žáků, aby veřejně řekli, co viděli nebo se veřejně ihned na místě omlouvali
- 7.2.4 vedení rozhovoru s žákem o situaci před ostatními žáky, vedení rozhovorů žáků zapojených do šikany společně
- 7.2.5 nedostatečného vyhodnocení závažnosti problému a z toho plynoucí volby neadekvátních postupů nebo nepřiměřeného trestu
- 7.2.6 emotivního řešení problému (k řešení problému je třeba přistupovat věcně)
- 7.2.6 agresivního řešení problému (např. násilím)
- 7.2.7 příliš autoritativního řešení (např. zastrašováním nebo vyhrožováním), což může vést spíše ke zhoršení situace, případně ke skrytějším formám šikany, nebo i k jinému rizikovému jednání
- 7.2.8 předjímání recidivy útočníka
- 7.2.9 řešení i méně závažného rizikového chování v součinnosti s policií (zbytečná kriminalizace útočníka)
- 7.2.10 automatického obviňování oběti (sekundární viktimizace)
- 7.2.11 vyhýbání se problematickým aktivitám jako zdrojům budoucí šikany

 ŠKOLA NA RADOSTI	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 11 z 17

7.3 Krizový plán - Postupy pro vyšetření a řešení šikany

První pomoc při počáteční šikaně:	Krizový scénář pro výbuch skupinového násilí při pokročilé šikaně:
1. odhad závažnosti a formy šikany; 2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi; 3. nalezení vhodných svědků; 4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory); 5. ochrana oběti; 6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru: a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření); b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku); 7. realizace vhodné metody: a) metoda usmíření; b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči); 8. třídní hodina: a) efekt metody usmíření; b) oznámení potrestání agresorů; 9. rozhovor s rodiči oběti; 10. třídní schůzka; 11. práce s celou třídou.	A. První (alarmující) kroky pomoci 1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany; 2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí B. Příprava podmínek pro vyšetřování 3. zalarmování pedagogů a informování vedení školy; 4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi; 5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře); 6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům C. Vyšetřování 7. rozhovor s obětí a informátory; 8. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků; 9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky; 10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi) D. Náprava 11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 12 z 17

7.4 Kyberšikana

7.4.1 Postup školy při odhalení kyberšikany. Kyberšikana je úzce spojena s jinými druhy šikany, které se dějí v prostředí školy. **Škola se kyberšikanou bude zabývat vždy, když se o ní dozví.** Postup je obdobný jako při řešení tradiční šikany. Základním krokem je zmapování konkrétního případu, který nám pomůže rozhodnout se pro postup řešení.

7.4.2 Podpořit oběť a zajistit její bezpečí. Zklidnění oběti a nabídnutí podpory. Je třeba zajistit, aby kyberšikana dále nepokračovala, tzn. odstranit závadný obsah z internetu – smazat videa, která oběť ponižují, odstranit závadné fotografie, zablokovat profil pachatele (součinnost s IT odborníkem, poskytovatelem dané on-line služby, administrátory služby apod.)

7.4.2 Zajistit co nejvíce důkazních materiálů. Zajistit dostatek důkazů před samotným smazáním – pořídit si snapshoty s důkazním materiálem, stáhnout dané internetové stránky do lokálního počítače, zajistit seznam žáků, kteří se stali publikem kyberšikany (např. v rámci diskusní skupiny na sociální síti) – ideálně s odkazy na jejich profily, pokusit se identifikovat agresora (např. prostřednictvím jeho přátel).

U veřejných diskusních skupin je získání důkazních materiálů poměrně snadné. V případě uzavřené diskusní skupiny doporučujeme kontaktovat odbornou instituci (např. pracovníky projektu E-Bezpečí, projektu Seznam se bezpečně!, případně kriminalisty oddělení informační kriminality Policie ČR), která může pomoci důkazní materiály zajistit jinými cestami.

Důkazní materiály dále využijeme v rámci vyšetřování, při komunikaci s rodiči agresorů a rodičů oběti, v rámci rozhovorů s agresory apod. Vždy je však nutné zajistit bezpečí svědků – tj. z důkazního materiálu by nemělo být zřejmé, jak byl získán (např. v záhlaví jméno žáka, z jehož profilu byl záznam získán).

7.4.3 Incident vždy vyšetřit. Pokud nejsme schopni incident sami vyšetřit, můžeme využít podpory externích institucí. Je třeba zjistit, kde incident probíhal, jak dlouho trval, kdo se do něj zapojil, jaký dopad měl na oběť, jakými technickými prostředky lze útok zastavit apod.

7.4.4 Informovat rodiče. O incidentu informovat rodiče oběti i rodiče agresora. Lze využít postupů jako při řešení tradiční šikany. Poučit rodiče o tom, jaký bude postup řešení na úrovni školy, případně o tom, že daný případ kyberšikany nespadá do kompetence školy a že je možné využít např. právních služeb. V případě, že případ kyberšikany nespadá do kompetencí školy (např. útok proběhl mimo vyučování a nemá návaznost na šikanu, která probíhá ve škole), mohou rodiče např. zažalovat agresora u občanského soudu za obtěžování, úmyslné vystavování nepříjemným zážitkům, stresu apod.

7.4.5 Konzultovat řešení s dalšími institucemi. V některých případech je vhodné postup řešení a zejména zvolené tresty konzultovat s dalšími subjekty – zřizovatelem školy, případně Českou školní inspekcí a dalšími institucemi. Česká školní inspekce ale není pověřena

 ŠKOLA NA RADOSTI	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 13 z 17

metodickým vedením (její kompetence jsou vymezeny školským zákonem).

7.4.6 Zvolit odpovídající opatření. Je velmi důležité při trestání agresorů postupovat v souladu se školním řádem. V případech méně závažných forem kyberšikany se doporučuje využívat neformálních řešení – připravit přednášku s odborníky na téma důležitosti odpovědného používání moderních technologií atd.

7.5 Záškoláctví

Postup školy při řešení záškoláctví

- 7.5.1 Důsledně sledovat absenci žáků a postupovat podle školního řádu.
- 7.5.2 U rizikových dětí je důležité být ve spojení s rodiči, u starších dětí konzultovat s rodiči i omluvenky od lékaře.
- 7.5.3 Snažit se vysledovat, zda pro opakující se omluvenky není typická určitá pravidelnost (určité dny, hodiny, určitý vyučovací předmět apod.).
- 7.5.4 Spojit se při snaze odhalit příčiny s rodiči, popř. psychologem.
- 7.5.5 Je-li zjevnou příčinou záškoláctví pro dítě neúnosná školní situace, je potřeba navodit změnu, vytvořit plán pro dlouhodobé opatření, aby se situace zakrátko neopakovala.
- 7.5.6 Rozmáhá-li se ve škole záškoláctví ve velkém, je třeba spolupracovat s pedagogicko-psychologickou poradnou nebo se středisky výchovné péče.
- 7.5.7 Všímat si třídního kolektivu jako skupiny, sledovat jaké postavení má problémový žák.
- 7.5.8 Je-li podezření, že dítě má strach a bojí se svěřit nám (i rodičům), je na místě předat je do péče nezávislé osobě, např. psychologovi.
- 7.5.9 Pomoci dítěti k návratu do třídy a k vyřešenému případu se již nevracet a nedávat najevo nedůvěru.
- 7.5.10 Domluvit se s rodiči na úzkém kontaktu, aby bylo případné další záškoláctví odhaleno v co nejkratší době.
- 7.5.11 O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel výchovného poradce. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žákem třídní učitel formou pohovoru.
- 7.5.12 Při počtu neomluvených hodin nad 10 hodin svolá ředitel školy výchovnou komisi. Zákonní zástupci jsou pozváni na jednání výchovné komise doporučeným dopisem. O průběhu a závěrech se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší.
- 7.5.13 V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně -právní ochrany dětí .

	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 14 z 17

7.5.14 V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci postiženi pro přestupek, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže.

7.6 Krádeže

Postup školy při řešení krádeží

Krádeže, zejména mobilních telefonů, dalších elektronických zařízení, finančních obnosů jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí školy setkat. Některé „rádoby vtipné situace mezi žáky“ (schovávání předmětů, házení do koše apod.) mohou přejít až do zásadních problémů a přestupků.

7.6.1 Jak postupovat preventivně proti krádežím

- Upozornit žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. To je zdůrazněno ve školním řádu.
- Vést žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

7.6.2 Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

- Pečlivě se zabývat příčinami. Některé jsou významně polehčující (dítě je ke krádeži donuceno někým jiným, z koho má strach). Jindy může jít o případ vyžadující řešení v rámci odborné péče.
- Preferovat nápravu vztahu mezi poškozeným a zlodějem – trvat na tom, aby zloděj věc vrátil přímo poškozenému, omluvil se a nabídnul za své chování nějakou kompenzaci.
- Zákonné zástupce informovat vždy až poté, kdy budou přesně známy příčiny, které k takovému chování vedly, a to zejména v případě menších dětí.
- Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu, věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
- Každou nahlášenou krádeží se zabývat, vyšetřit ji. Je to důležité poselství jak pro poškozeného, tak pro zloděje.
- O krádeži a jejím šetření provést záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – kdy – kde – jak – proč – čím...

	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 15 z 17

7.7 Vandalismus a ničení cizího majetku

7.7.1 Postup školy při řešení vandalismu a ničení cizího majetku

Ve školním prostředí se jedná o útoky na věci, které mají za následek jejich úplné zničení (ulomené části nábytku, prokopnuté dveře, utržené vodovodní kohoutky, zničené školní pomůcky, učebnice, části oblečení) nebo významné poškození (čmáranice a nápisy na zdech nebo školním nábytku, zničení malby, popsané a polité učebnice apod.)

7.7.2 Jak postupovat preventivně proti vandalismu

- Ve školním řádu je uvedeno, že každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.
- Opakovaně s žáky komunikovat na téma ochrana majetku a zacházení s cizím majetkem.

7.7.3 Jak postupovat při zjištění

- Zjistit příčiny a viníka (viníky) způsobené škody.
- Náhradu úmyslně způsobené škody důsledně vymáhat po tom, kdo ji způsobil. Se zákonným zástupcem dohodnout způsob náhrady.
- U škod, které se dají nahradit tak, že je opraví sám žák, preferovat tento způsob náhrady škody.
- O způsobené škodě provést záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – kdy – kde – jak – proč – čím ...

V případě, kdy je způsobená škoda nepatrná nebo malá, je třeba věc oznámit rodičům tehdy, jestliže dítě věc poškodilo úmyslně a nejeví žádnou snahu o nápravu. V případě škod většího rozsahu nebo škod na majetku někoho třetího (spolužák, cizí osoby v průběhu školní exkurze atd.) oznamuje škola rodičům vždy.

7.8 Kouření

7.8.1 Postup školy při odhalení kouření

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit (cigarety běžné i elektronické). Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená. Školním řádem je kouření v prostorách školy zakázáno a je stanovena sankce za porušování tohoto zákazu.

- V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 16 z 17

- Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek).
- V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
- V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola OSPOD.

Kde hledat rady a doporučené postupy?

<https://www.e-bezpeci.cz/>

<http://www.inkluzivniskola.cz>

<http://www.prevence-info.cz/>

<http://adiktologie.cz/>

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Webové stránky s tematikou šikany:

Společenství proti šikaně, www.sikana.org

Internet poradna, www.internetporadna.cz

Sdružení Linka bezpečí (116 111), www.linkabezpeci.cz

Kontakty :

Středisko výchovné péče, pracoviště Žďár nad Sázavou:

Veselská 32/45, 591 01 Žďár nad Sázavou, tel. 778 402 217, zdar@vuvm.cz

Vedoucí pracoviště – kontakt

Tel. 602 525 793, krestanova@vuvm.cz

	Základní škola Na Radosti	změna
	Školní řád – Příloha č.2 Minimální preventivní program	strana 17 z 17

Spektrum

Žižkova 300/16, 591 01 Žďár nad Sázavou

Vedoucí centra – kontakt

Tel. 606 064 081, alzbeta.kavalirova@kolping.cz

Kontaktní a poradenské centrum - Adiktologická ambulance - Centrum primární prevence

Pedagogicko-psychologická poradna

Veselská 35/43, 591 01 Žďár nad Sázavou, tel. 566 622 387, 604 971 423,
poradnazr@pppaspcvysocina.cz

Speciálně pedagogické centrum

Veselská 35/43, 591 01 Žďár nad Sázavou, tel. 566 624 224, spc@pppaspcvysocina.cz

Speciálně pedagogické centrum Jihlava, příspěvková organizace

Demlova 28. Jihlava, 586 01, tel.: 567 570 041

Portimo o.p.s., Drobného 301, 592 31 Nové Město na Moravě, tel. 566 615 217,
portimo@portimo.cz

Ředitel – kontakt

Tel. 566 617 941, 733 664 321, reditel@portimo.cz

Centrum prevence CéPéčko – EZOP – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – Sociální rehabilitace

